

ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนศิลปศึกษา

ว่าที่ร.ต. วินัย ศรีกนก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-278-3

011350

1735304

**OPINIONS OF STUDENT TEACHERS OF THE INSTITUTE OF TECHNOLOGY
AND VOCATIONAL EDUCATION CONCERNING THE USE OF
INSTRUCTIONAL MEDIA IN ART EDUCATION**

Mr. Vinai Srikanok

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education**

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนศิลปศึกษา

โดย

ว่าที่ร.ต.วินัย ศรีกนก

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

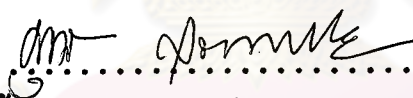
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ ปัทมาคม

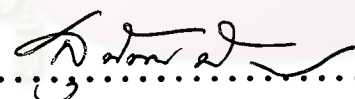

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประติษฐ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกร สุวรรณาศรัย)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ ปัทมาคม)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพพร กุลวุฒิ)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนศิลปศึกษา
ชื่อนิสิต	ว่าที่ร.ต.วินัย ศรีภณก
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ บัทมาคม
ภาควิชา	โสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา	2526

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาดังความรู้และประสบการณ์ทางสื่อการสอนของนักศึกษาวិทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาก่อนออกฝึกสอน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและปัญหาเกี่ยวกับการใช้และการผลิตสื่อการสอนศิลปศึกษาของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการเรียนวิชาโสตทัศนศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาระดับประโยศครูมัธยมศิลปหัตถกรรมและระดับศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศิลปกรรม) ที่ผ่านการฝึกสอนแล้ว จำนวน 255 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาการอยละและอัตราส่วนประมาณค่าและนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง

สรุปผลการวิจัย

1. เกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ทางสื่อการสอนของนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองมีความรู้ทางสื่อการสอนดี แต่ขาดความชำนาญในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ที่จำเป็นโดยเฉพะประเภทเครื่องฉาย เพราะโอกาสฝึกใช้มีน้อยมากและนักศึกษาเกือบทั้งหมดไม่เคยเป็นครูก่อนเลย

2. ความคิดเห็นและสภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้และการผลิตสื่อการสอนในการฝึกสอน นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า การใช้สื่อการสอนขณะฝึกสอนจะทำให้ นักเรียนสนใจบทเรียนมากกว่าปกติ นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สื่อการสอนเพื่อประกอบการสอนแบบบรรยายมากกว่าการสอนแบบอื่น สื่อการสอนที่นักศึกษานิยมใช้มาก ได้แก่ การสาธิต รูปภาพ ของจริงและการทดลอง ส่วนเครื่องฉายประเภท ภาพยนตร์และฟิล์มสตริป ใช้น้อยที่สุด ปัญหาการใช้สื่อการสอนที่นักศึกษาประสบคือ ขาดทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์บางชนิด ปัญหาสภาพห้องเรียนไม่เอื้อต่อการใช้สื่อการสอน ด้านการผลิตสื่อการสอน นักศึกษาฝึกสอนส่วนมากจะผลิตสื่อการสอนโดยตนเองร่วมกับนักเรียน สื่อการสอนที่นำมาใช้ส่วนมากซื้อด้วยทุนทรัพย์ส่วนตัว สื่อการสอนที่นักศึกษาผลิตได้ด้วยตนเองส่วนใหญ่ ได้แก่ สมุดภาพ ของจำลอง ภาพการ์ตูน แผนภูมิ ภาพพลิก ส่วนสาเหตุที่นักศึกษาไม่ผลิตสื่อการสอนเองเพราะประสบปัญหาเกี่ยวกับการ ขาดทุนทรัพย์ในการจัดซื้อ ไม่มีเวลา สถานที่ เครื่องมือ ทักษะ ความรู้และประสบการณ์

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนที่มีต่อผลของการเรียนวิชาโสตทัศนศึกษา นักศึกษาฝึกสอนเห็นว่าวิชาโสตทัศนศึกษามีประโยชน์ต่อการฝึกสอนมาก ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ไปใช้ผลิตสื่อการสอนบางชนิดได้ แต่การสอนเนื้อหาวิชายังไม่ครบถ้วนตามหลักสูตร เวลาฝึกปฏิบัติน้อยเกินไปและขาดผู้สอนที่มีประสบการณ์อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ควรปรับปรุงการสอนวิชาโสตทัศนศึกษาให้มีเนื้อหาครบถ้วนตามหลักสูตร โดยเพิ่มเวลาฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น ควรจัดตั้งเป็นศูนย์โสตทัศนศึกษาเพื่อจัดหาอุปกรณ์สื่อการสอนต่าง ๆ บริการนักศึกษาฝึกสอนให้เพียงพอ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Opinions of Student Teachers of The Institute of
Technology and Vocational Education Concerning
The use of Instructional media in Art Education

Name Mr.Vinai Srikanok

Thesis Advisor Assistant Professor Sunan Patamachome

Department Audio-Visual Education

Academic Year 1983

ABSTRACT

Research purposes :

1. To study about the knowledge and experience in instructional media of The Institute of Technology and Vocational Education students before taking teacher training course.
2. To study the opinions and problems about the usage and production of instructional media in Art Education of the teacher training students of The Institute of Technology and Vocational Education.
3. To study the opinion concerning with the out put of studying the Audio-Visual Education of the students in The Institute of Technology and Vocational Education.

Research procedure :

Collecting data from distribution questionnaire to The Institute of Technology and Vocational Education students in the level of the Certificate in Arts and Crafts Teacher Education and B.S. (Fine Arts) who had already completed the programme of teacher training course in

total 255 graduates. Analyzing data used percentage and rating scale and presenting in chart diagramme.

Findings and conclusion :

1. Concerning with knowledge and experience in applying instructional media of the students before teacher training course, most of the students agree that they were good at theoritical lesson but lacking of skill in using the instructional media particularly projector, they had less opportunity in practicing them. Most of the students had never been the teachers.

2. The opinion and problem concerning with the usage and producing of instructional media in teacher training course, most of the students agree that using the instructional media would help the pupils in understanding and appreating better than usual. Most of them used more instructional media in lecturing method than other methods. The popular instructional media were demonstations, pictures, real objects and experimentation. The projector such as movies, filmstrip were the least popular. The problem of using the instructional media that they confront were : lacking skill in using some of the instruments, suitation of the classroom that were not appropriate in using the instructional media, the method of producing instructional media. Most of the teacher training students produced the instructional media by themselves and with their own money. Most of the instructional media were scrambled books, models, comics, charts, flip charts. The reason why they had not produced the instructional media by themselves were causing by lacking of money, time, place, instruments, skill, knowledge and experiences.

3. The opinion of the teacher training students about the out put of learning the Audio-Visual Education. They agreed that learning the Audio-Visual Education was effect to the teacher training course by gaining knowledge, understanding that could be applied in producing some kind of instructional media. But the subject matter was not adequate to the requirement of the curriculum. Time for practice was not enough and also lacking of well experienced teachers.

Suggestions :

They should develop the method of teaching in Audio-Visual Education to meet the requirement of the curriculum by increasing more time in practice. They should establish the centre of The Audio-Visual Aids for preparing a lot of instructional media to serve the teacher training students adequately.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ก็เนื่องด้วยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนันท์ บัทมาคม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ และ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ อาจารย์อรพินทร์ กุลประภา ที่กรุณาคอยให้ คำแนะนำ และคุณวารกรณ์ บัวเปลี่ยนสี ซึ่งได้ช่วยเหลือในด้านกราฟิก และเป็นกำลังใจ มาโดยตลอด รวมทั้งนักศึกษาฝึกสอนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ให้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบน้อมรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้อบรม เลี้ยงดู ให้ความอุปการะ สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยทั้งด้านกำลังใจ และกำลังทรัพย์ ตลอดจนมา พระคุณนี้หาที่เปรียบมิได้

วินัย ศรีกนก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
รายการตารางประกอบ	ฉ

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2. การศึกษาชั้นมูลฐาน	13
ความมุ่งหมายของการสอนศิลปศึกษา	13
สื่อการสอนศิลปศึกษา	14
สื่อการสอนกับวิธีสอนแบบต่าง ๆ	16
การเลือกสื่อการสอน	18
การใช้สื่อการสอนศิลปศึกษา	19
การติดตามผลการใช้สื่อการสอน	20
การฝึกสอน	21
ความสำคัญของการฝึกสอน	22
วัตถุประสงค์ของการฝึกสอน	22
ข้อเสนอแนะสำหรับนักศึกษาฝึกสอน	23
สื่อการสอนกับการฝึกสอน	24

3.	วิธีดำเนินการวิจัย	26
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
	การทดสอบแบบสอบถาม	26
	ลักษณะประชากร	27
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
	การวิเคราะห์ข้อมูล	27
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
5.	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	66
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	66
	วิธีดำเนินการวิจัย	66
	อภิปรายผลการวิจัย	67
	สรุปผลการวิจัย	73
	บรรณานุกรม	78
	ภาคผนวก	81
	ประวัติผู้เขียน	95

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. สถานที่ศึกษาที่นักศึกษาไปทำการฝึกสอน	29
2. ประสบการณ์ด้านงานครูก่อนฝึกสอน	30
3. ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนที่มีต่อระดับความรู้ทางสื่อการสอน ของตนเอง	31
4. แหล่งที่นักศึกษาฝึกสอนได้รับความรู้ทางด้านโสตทัศนศึกษาเพิ่มเติม ในระหว่างที่ทำการฝึกสอน	32
5. โอกาสที่นักศึกษาฝึกสอนได้ฝึกใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษา ก่อนออกฝึกสอน	33
6. โอกาสที่นักศึกษาฝึกสอนเคยฝึกปฏิบัติใช้เครื่องมือประเภทเครื่องฉาย.....	34
7. โอกาสที่นักศึกษาฝึกสอนกลับไปฝึกใช้เครื่องมือ เครื่องฉาย หรือติดต่อ ขอยืมไปใช้ที่โรงเรียนฝึกสอนในขณะที่ฝึกสอนอยู่	35
8. วิธีการสอนที่นักศึกษานิยมใช้มาก	36
9. ความรู้สึกของนักศึกษาฝึกสอนในช่วงเวลาที่ใช้สื่อการสอน	37
10. ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนที่มีต่อประโยชน์ของสื่อการสอน	38
11. ปัญหาในการสอนที่นักศึกษาฝึกสอนประสบเสมอ	39
12. การจัดกิจกรรมของนักศึกษาฝึกสอนในช่วงเวลาที่ใช้สื่อประกอบการสอน	40
13. แหล่งที่มาของสื่อการสอนที่นักศึกษาฝึกสอนนำมาใช้ระหว่างการฝึกสอน ...	41
14. สาเหตุที่นักศึกษาฝึกสอนผลิตสื่อการสอนบางชนิดได้เอง	42
15. ปัญหาในการผลิตสื่อประกอบการสอนของนักศึกษาฝึกสอน	43
16. ผู้ที่ให้ความร่วมมือกับนักศึกษาฝึกสอนในการผลิตสื่อการสอน	44
17. เกณฑ์ในการพิจารณาสื่อการสอนที่นักศึกษาฝึกสอนผลิตขึ้นเอง	45
18. ความเห็นของนักศึกษาฝึกสอนต่อประสิทธิภาพของสื่อการสอนที่นักศึกษา ผลิตด้วยตนเอง	46

19.	การประเมินผลสื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนในการผลิตและนำไปใช้ ในห้องเรียน	47
20.	รายการสื่อการสอนชนิดต่าง ๆ ที่นักศึกษาฝึกสอนผลิตโดยตนเอง	48
21.	สาเหตุที่นักศึกษาฝึกสอนไม่ผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง	49
22.	ระดับการใช้สื่อการสอนประกอบการฝึกสอน	50
23.	โอกาสที่นักศึกษาฝึกสอนใช้สื่อการสอน	52
24.	ความรู้สึกของนักศึกษาฝึกสอนในช่วงที่ไม่ได้ใช้สื่อการสอน	53
25.	สาเหตุที่นักศึกษาฝึกสอนไม่ใช้สื่อการสอน	54
26.	ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนที่มีต่อการใช้สื่อการสอน	55
27.	ผลของการใช้สื่อการสอนเมื่อนักศึกษาฝึกสอนไม่เข้าใจเนื้อหาที่สอน อย่างแท้จริง	56
28.	ความสำคัญของลำดับชั้นการสอนที่มีต่อการใช้สื่อการสอน	57
29.	ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อการสอน	58
30.	ปัญหาในการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอน	59
31.	ปัญหาที่นักศึกษาฝึกสอนประสบเมื่อทำการสอนโดยใช้วิธีบรรยาย และมีสื่อการสอนประกอบ	60
32.	สื่อการสอนที่โรงเรียนนักศึกษาไปทำการฝึกสอนมีบริการนักศึกษาฝึกสอน ..	61
33.	นักศึกษาฝึกสอนเคยใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ที่โรงเรียนฝึกสอนมีบริการ	62
34.	ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนที่มีต่อความร่วมมือในการให้ยืม อุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่นักศึกษาไปทำการฝึกสอน	63
35.	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จและความล้มเหลว ในการออกฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน	64
36.	สื่อการสอนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จและความล้มเหลวในการ ฝึกสอนครั้งนี้ของนักศึกษาฝึกสอน	65